

C-307/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. április 11.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Horvátország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. március 26.

Felperes:

Obala i lučice d.o.o.

Alperes:

NLB Leasing d.o.o.

Az alapeljárás tárgya

Polgári jogi eljárás, amely egy gépjármű Zára (Horvátország) közterületén 2012. június 30-án történt parkolásával összefüggő, 84 horvát kuna összegű parkolási napijegy megfizetésének megfelelő főkövetelés beszedésére irányul.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Uniós jog értelmezése iránti kérelem, amelyet az EUMSZ 267. cikk alapján terjesztettek elő.

Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Jogosultak-e a közjegyzők valamely iratnak a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bíróság és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK rendelet szerinti kézbesítésére vagy közlésére, ha olyan ügyekben kézbesítik határozataikat, amelyekben nem az 1215/2012 rendelet alkalmazandó, figyelembe véve, hogy

Horvátországban a közjegyzők, ha a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely „bizonyító erejű okirat” alapján végrehajtási eljárásban járnak el, nem tartoznak az 1215/2012 rendelet értelmében vett „bíróság” fogalmába? Másképp fogalmazva, mivel a közjegyzők nem tartoznak az 1215/2012 rendelet értelmében vett „bíróság” fogalmába, a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely „bizonyító erejű okirat” alapján történő végrehajtási eljárásban eljárva alkalmazhatják-e az 1393/2007 rendeletben az iratkézbesítésre vagy iratközlésre vonatkozóan meghatározott szabályokat?

- 2) Ha a díjbeszedési jogot a Zakon o sigurnosti prometa na cestama (a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény) és az önkormányzati tevékenységeknek mint a közhatalmi szervek saját tevékenységeinek a végrehajtására vonatkozó szabályok határozzák meg, az utcán vagy a közúton történő parkolás a polgári ügyek körébe tartozónak tekinthető-e a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (egységes szerkezetbe foglalt változat) értelmében, amely rendelet a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságot, valamint a határozatok elismerését és végrehajtását szabályozza, tekintettel arra, hogy ha bizonyítást nyer, hogy a gépjármű parkolójegy nélkül vagy érvénytelen parkolójeggyel tartózkodott a parkolóban, e gépjármű vonatkozásában azonnal napijegyet kell fizetni, mintha egész nap ott parkolt volna, a parkolóhely igénybe vételének pontos időtartamától függetlenül, és így a napijegy beszedésének szankcionáló jellege van, pontosítva azzal, hogy néhány tagállamban a szóban forgó parkolást közlekedési jogsértésnek tekintik?
- 3) Az utcán vagy a közúton történő parkolásra vonatkozó, korábban hivatkozott bírósági jogviták esetén, ha a díjbeszedési jogot a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény és az önkormányzati tevékenységeknek mint a közhatalmi szervek saját tevékenységeinek a végrehajtására vonatkozó szabályok írják elő, a bíróságok elvégezhetik-e valamely irat más tagállambeli alperes részére történő kézbesítését vagy közlését a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bíróság és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK rendelet alapján?

Abban az esetben, ha a fent említett kérdések alapján megállapítják, hogy az ilyen jellegű parkolás a polgári ügyek körébe tartozik, a következő további kérdések merülnek fel:

- 4) A jelen ügyben vélelmezik, hogy szerződés jön létre a szóban forgó, vízszintes és/vagy függőleges jelzésekkel megjelölt helyen történő utcai parkolással, azaz úgy tekintik, hogy a parkolással szerződés jön létre, és ha nem egyenlítik ki az óradíj alapján számított parkolási díjat, a napijegy díját kell megfizetni. Következésképpen felmerül a kérdés, hogy az a vélelem,

amelynek értelmében az ilyen parkolás szerződéskötést eredményez és az óradíjon alapuló elszámolást biztosító parkolójegy megvásárlásának elmaradása, illetve a megvásárolt jegy időtartamának lejártja esetén a napijegy díjának megfizetésébe beleegyeznek, ellentétes-e az EUMSZ 56. cikkben a szolgáltatásnyújtás területén megállapított alapvető rendelkezésekkel és az uniós vívmányok rendelkezéseivel?

- 5) A jelen ügyben a parkolásra Zára városában került sor, ezért az említett szerződés és a horvát bíróságok között kapcsolat áll fenn, de a parkolás a 2015/2012/EU rendelet 7. cikke 1. pontjának értelmében vett „szolgáltatásnak” minősül-e, tekintettel arra, hogy a szolgáltatás fogalma magában foglalja azt, hogy a szolgáltatást nyújtó fél meghatározott tevékenységet végez, vagyis azt, hogy e tevékenységet díjazás ellenében végzi, következésképpen felmerül a kérdés, hogy felperes tevékenysége elegendő-e ahhoz, hogy az szolgáltatásnak minősüljön? Ha a horvát bíróságok nem rendelkeznek különös joghatósággal az 2015/2012/EU rendelet 7. cikke 1. pontjának értelmében, az alperes lakóhelye szerinti bíróság rendelkezik joghatósággal az eljárás elbírálására.
- 6) Ha a díjbeszedési jogot a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény és az önkormányzati tevékenységeknek mint a közhatalmi szervek saját tevékenységeinek a végrehajtására vonatkozó szabályok írják elő, és a díjbeszedést kizárólag az adott nap meghatározott időszakában végzik, az utcán vagy a közterületen történő parkolás ingatlanbérleti szerződésnek tekinthető-e az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 1. pontja alapján?
- 7) Ha a jelen ügyben nem lehet alkalmazni a fent hivatkozott azon vélelmet, amely szerint az említett parkolás szerződéskötést eredményezett (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdés), az ilyen jellegű parkolás – amely tekintetében a parkolási díj beszedésére vonatkozó hatáskör a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvényből származik, és amelynek vonatkozásában elő van írva a napijegy díjának a megfizetése, ha a parkolóhely használati ideje szerint nem fizetik meg előre az óradíj alapján számított parkolási díjat, vagy a megvásárolt jegy időtartama lejárt – a jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügynek minősülhet-e az 1215/2012 rendelet 7. cikke 2. pontja értelmében?
- 8) A jelen ügyben Horvátországnak az Unióhoz való csatlakozása előtt, konkrétan, 2012. június 30-án 13 óra 2 perckor történt a parkolás. Ezért felmerül a kérdés, hogy időbeli hatályukra tekintettel alkalmazandók-e a jelen ügyben az alkalmazandó törvényre vonatkozó rendeletek, nevezetesen, az 593/2008 rendelet vagy a 864/2007 rendelet?

Amennyiben a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az anyagi jog alkalmazása kapcsán választ adjon, a következő kérdés merül fel:

- 9) Ellentétes-e az EUMSZ 56. cikkben a szolgáltatásnyújtás területén megállapított alapvető rendelkezésekkel és az uniós vívmányok rendelkezéseivel, függetlenül attól, hogy a gépjármű tulajdonosa természetes vagy jogi személy-e, azon vélelem, amely szerint az említett parkolással szerződéskötés valósul meg, és – a nem a parkolási óradíj szerint történt jegyvásárlás vagy a megvásárolt jegy időtartamának lejártá esetén – fennáll a napijegy díjának megfizetésébe való beleegyezés? Másképpen szólva, az anyagi jog meghatározását illetően az 593/2008 rendelet 4. cikkében foglalt rendelkezések alkalmazhatók-e a jelen ügyben (tudva, hogy az iratokban nem szerepel semmilyen bizonyíték, amely igazolná, hogy a felek megállapodtak volna az alkalmazandó törvényről)?
- Ha szerződés áll fenn, a jelen ügyben szolgáltatási szerződésről van-e szó, azaz, az említett parkolási szerződés az 593/2008 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett szolgáltatásnak minősülhet-e?
 - Másodlagosan, a szóban forgó parkolás az 593/2008 rendelet 4. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmében vett bérleti szerződésnek tekinthető-e?
 - Másodlagosan, ha a szóban forgó parkolás tekintetében az 593/2008 rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni, felmerül a kérdés, hogy mi a jellegzetes szolgáltatás, tekintettel arra, hogy a felperes lényegében véve kizárólag jelzéssel látja el a parkolási útfelületet és a parkolási díj beszedése iránt intézkedik, míg az alperes parkol és fizeti a parkolást. Annak feltételezése esetén ugyanis, hogy a jellegzetes szolgáltatás a felperes által nyújtott szolgáltatás, a horvát jogot kellene alkalmazni, de ha az alperes szolgáltatása lenne a jellegzetes, a szlovén jogot kellene alkalmazni. Mivel azonban a parkolási díj beszedéséhez való jogot a jelen ügyben a horvát jog szabályozza, amellyel ennél fogva a szerződés szorosabb kapcsolatban áll, a jelen ügyben kiegészítésként alkalmazhatók-e mégis az 593/2008 rendelet 4. cikkének [(3)] bekezdésében foglalt rendelkezések?
 - Ha megállapítható, hogy szerződésen kívüli kötelmi viszonyról van szó, amelyre a 864/2007 rendelet hivatkozik, e szerződésen kívüli kötelmi viszony tekinthető-e jogellenes károkozásnak, azzal a következménnyel, hogy az alkalmazandó jogot a 864/2007 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése alapján kell meghatározni?
 - Másodlagosan, az ilyen jellegű parkolás tekinthető-e jogalap nélküli gazdagodásnak, azzal a következménnyel, hogy az alkalmazandó jogot a 864/2007 rendelet 10. cikkének (1) bekezdése alapján kell meghatározni?

- Másodlagosan, az ilyen jellegű parkolás tekinthető-e megbízás nélküli ügyvitelnek, azzal a következménnyel, hogy az alkalmazandó jogot a 864/2007 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése alapján kell meghatározni?
- Másodlagosan, az ilyen jellegű parkolás tekinthető-e az alperes *culpa in contrahendo* felelősségének, azzal a következménnyel, hogy az alkalmazandó jogot a 864/2007 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kell meghatározni?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

EUMSZ 56. cikk

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma II”) (HL 2007. L 199., 40. o.; helyesbítés: HL 2016. L 39., 63. o.; a továbbiakban: 864/2007 rendelet) 4. cikkének (1) bekezdése, 10. cikkének (1) bekezdése, 11. cikkének (1) bekezdése és 12. cikkének (1) bekezdése.

A 2013. május 13-i 517/2013/EU rendelet (HL 2013. L 158., 1. o.) által módosított, a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bíróság és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 324., 79. o.; a továbbiakban: 1393/2007 rendelet).

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008 európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I”) (HL 2008. L 177., 6. o.; helyesbítés: HL 2009. L 309., 87. o.; a továbbiakban: 593/2008 rendelet) 4. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja, valamint (2) bekezdése.

A 2014. május 15-i 542/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2014. L 163., 1. o.) és a 2014. november 26-i 2015/281/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel (HL 2015. L 54., 1. o.) módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.; a továbbiakban: 1215/2012 rendelet) 7. cikkének (1) és (2) bekezdése és a 24. cikkének (1) bekezdése.

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

A Zakon o sigurnosti prometa na cestama (a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény; *Narodne novine* 67/2008., 48/2010. és 74/2011. száma) előírja, hogy e törvény célja meghatározni a kölcsönös kapcsolatok alapvető elveit, az úthasználók és a közúti közlekedésben részt vevő egyéb személyek magatartását,

a közlekedésbiztonság területén a közutakra irányadó alapvető feltételeket, a közúti közlekedési szabályokat, a közúti jelzésrendszert, és a hatóság illetékes tisztviselői által adott útmutatásokat. Az 5. cikk (1) bekezdése 6. pontjának rendelkezése szerint a helyi és regionális önkormányzatok az említett törvény alapján és a belügyminisztérium előzetes jóváhagyásával szabályozzák területükön a közlekedést: a parkolási területeket és annak formáit, a parkolási tilalmakat és a korlátozott parkolási övezeteket.

A Zakona o komunalnom gospodarstvu (az önkormányzati szolgáltatások ellátásáról szóló törvény; *Narodne novine* 36/1995., 109/1995., 21/1996., 70/1997., 128/1999., 57/2000., 129/2000., 59/2001., 26/2003. száma – Zakon o komunalnom gospodarstvu [egységes szerkezetbe foglalt szöveg], 82/2004., 110/2004., 178/2004., 38/2009., 79/2009., 153/2009., 153/2009., 49/2011., 84/2011., 90/2011. és 144/2012. száma) 1. cikkének (2) bekezdése, amely megállapítja, hogy az említett törvény értelmében az önkormányzati szolgáltatások ellátása alatt az önkormányzati tevékenységek megvalósítását kell érteni, különösen az önkormányzati szolgáltatások természetes és jogi személyek javára történő nyújtását, építkezések finanszírozását és az önkormányzati infrastruktúrák létesítményeinek, illetve berendezéseinek egységes rendszerként való fenntartását a települések, a városok és Zágráb városa, valamint a megyék területén, ha e törvény azt előírja.

Az önkormányzati szolgáltatások ellátásáról szóló törvény 3. cikke úgy rendelkezik, hogy az önkormányzati tevékenységeket az említett törvény értelmében véve különösen az ivóvízellátás, a települési szennyvíz összegyűjtése és kezelése, személyszállítási közszolgáltatás, a tisztaság fenntartása, a települési hulladék ártalmatlanítása, közvilágítás, a közterületek fenntartása képezik.

Az Odlukom o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru (Zára városában a parkolási díj beszedésére irányuló szervezetről és eljárásról szóló határozat; *Glasnik Grada Zadra* 4/2011. száma) meghatározza a parkolási övezeteket, az időszakot, amely során az utcai parkolási díj beszedését el kell végezni, és a parkolási óradíjat.

A Zakona o obveznim odnosima (a kötelemről szóló törvény; *Narodne novine* 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015. és 29/2018. száma) 550–578. cikke szabályozza a bérleti szerződést. Az ingatlanbérleti szerződést írásban kell megkötni.

E rendelkezések megállapítják egyrészt, hogy a bérbeadó köteles átadni a dolgot a bérlő részére, és azt szerződésszerű használatra alkalmas állapotban fenntartani. A dolog szerződésszerű használatra alkalmas állapotban való fenntartása céljából a bérbeadó viseli adott időben a szükséges javítások költségeit, és a bérlő köteles lehetővé tenni, hogy az említett javításokat elvégezzék. A kisebb javításoknak megfelelő és a dolog rendeltetésszerű használatával kapcsolatos költségeket azonban a bérlőnek kell viselnie.

Másrészt, a bérlő bérleti díj fizetésére köteles a szerződés vagy a törvény által meghatározott határidőben, illetve szerződéses vagy törvényi rendelkezés hiányában a dolognak a bérlő részére történő átadásának helye szerinti szokásoknak megfelelően. Ellenkező megállapodás vagy rendelkezés hiányában a bérleti díjat a bérlet időtartamának lejártát követően kell megfizetni, azaz félévente, ha a bérletet legalább egy évre kötötték. Határozatlan időtartamú bérleti szerződés esetén, ellenkező megállapodás hiányában, a bérleti díjat havonta kell megfizetni. A bérleti díj és bérleti szerződésből keletkezett egyéb követelések megfizetésének elmulasztásával kapcsolatban az ingatlan bérbeadóját zálogjog illeti a bérlőnek a bérlemény területére bevitt vagyontárgyain, amelyek végrehajtás tárgyát képezhetik, és amelyeket a bérbeadó a követelések kiegyenlítéséig visszatart. A bérleti szerződés, amelynek időtartama nem meghatározott, és a körülmények vagy a helyi szokások miatt nem is határozható meg, a felmondásával szűnik meg, amelyet bármelyik fél közölhet a másik féllel az előzetes értesítésre előírt határidőn belül, ha pedig az előzetes értesítés határidejét a szerződés, vagy a törvény, a helyi szokások nem határozzák meg, a szóban forgó határidő ingóság bérlete esetén 8 nap, ingatlan bérlete esetén pedig 30 nap, azzal kiegészítve, hogy a bérleti szerződés felmondását írásban kell rögzíteni.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 Az alperes 2012. június 30-án 13 óra 2 perckor személygépkocsijával leparkolt Zára (Horvátország) egyik utcájának közterületén, amely parkolás vonatkozásában nem vásárolta meg előre a parkolójegyet, majd ellenőrzést követően a felperes napijegyet állított ki, amelynek díját az alperes nem fizette meg.
- 2 2017. február 20-án a felperes bizonyító erejű okiraton alapuló kérelemmel végrehajtási eljárást indított az egyik pulai közjegyzőnél.
- 3 2017. március 8-án a közjegyző bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtás iránti kérelem alapján eljárva bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtási lapot állított ki, amelyben a végrehajtási eljárás kötelezettjét (a továbbiakban: kötelezett), azaz az alperest a napijegyből eredő főkövetelés címén 84 kuna, már felmerült eljárási költségek címén 1235 kuna, és az eljárás előrelátható költségei miatt 506,25 kuna megfizetésére kötelezte.
- 4 A bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtási lap kézbesítése postai úton tértivevényes ajánlott levéllel történt, és a kötelezett az említett határozattal szemben kifogást terjesztett elő, ezért a közjegyző az ügyet az illetékes kereskedelmi bíróság elé utalta, amely a bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtási lapnak a végrehajtás elrendelésére irányuló rendelkezését megsemmisítette, és az említett eljárás fizetési meghagyással szembeni ellentmondással megindított peres eljárásként folytatódott. A Trgovački sud u Pazinu (pazini kereskedelmi bíróság, Horvátország) megállapította illetékességének hiányát, és az ügyet a Trgovački sud u Zadru (zárai kereskedelmi

bíróság, Horvátország) elé utalta döntéshozatal céljából. A Trgovački sud u Zadru (zárai kereskedelmi bíróság) hatáskörének hiányát állapította meg, és az ügyet a Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske (kereskedelmi fellebbviteli bíróság, Horvátország) elé utalta elbírálás céljából.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indoklásának rövid bemutatása

- 5 Bár a főkövetelés kis értékű, a bíróságoknál kialakult gyakorlatban számos hasonló ügy van folyamatban és az előterjesztett kérdésekre adandó válaszok nem olyan egyértelműek, hogy azok minden észszerű kétséget kizárnának. Következésképpen, mivel a jelen ügyben a Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (a Horvát Köztársaság kereskedelmi fellebbviteli bírósága) minősül a végső fokon eljáró bíróságnak, e bíróság az összes függőben lévő kérdésre tekintettel úgy határozott, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé utalja abból a célból, hogy foglaljon állást arról, hogy a jelen ügyben a horvát bíróságok rendelkeznek-e joghatósággal a határozat meghozatalára, és igenlő válasz esetén, másodlagos jelleggel előterjeszti az arra irányuló kérdést, hogy milyen szabályok alapján kell meghatározni az alkalmazandó anyagi jogot.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés

- 6 A 2017. március 9-i Pula Parking ítéletben (C-551/15, EU:C:2017:193) a Bíróság megállapította, hogy az 1215/2012 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely „bizonyító erejű okirat” alapján végrehajtási eljárásban, Horvátországban eljáró közjegyzők nem tartoznak az említett rendelet értelmében vett „bíróság” fogalma alá.
- 7 Az alapjogvitában eljáró közjegyző az 1393/2007 rendelet 14. cikke alapján postai szolgáltatások útján térítvevényes ajánlott levélben kézbesítette az alperesnek a bizonyító erejű okiraton alapuló, 2017. március 8-i végrehajtási lapot.
- 8 Tekintettel egyrészt arra, hogy az 1393/2007 rendelet 1. cikke alapján e rendeletet kell alkalmazni polgári és kereskedelmi ügyekben, amennyiben bírósági és bíróságon kívüli iratokat kell továbbítani az egyik tagállamból a másikba az utóbbiban történő kézbesítés vagy közlés céljából, és figyelembe véve másrészt, hogy Horvátországban a közjegyzők, ha a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely „bizonyító erejű okirat” alapján végrehajtási eljárásban járnak el, nem tartoznak az 1215/2012 rendelet értelmében vett „bíróság” fogalmába, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés arra irányul, hogy a közjegyzők jogosultak-e valamely irat 1393/2007 rendelet szerinti kézbesítésére vagy közlésére, ha olyan ügyekben kézbesítik határozataikat, amelyekben nem az 1215/2012 rendelet alkalmazandó.
- 9 Másképpen szólva, mivel a közjegyzők nem tartoznak az 1215/2012 rendelet értelmében vett „bíróság” fogalmába, a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely „bizonyító erejű okirat” alapján történő

végrehajtási eljárásban alkalmazhatják-e az 1393/2007 rendelet értelmében vett, iratkézbesítésre vagy iratközlésre vonatkozó szabályokat?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és a harmadik kérdés

- 10 Az a kérdés is felmerül, hogy a jelen ügyben a parkolás polgári vagy kereskedelmi jelleggel bír-e.
- 11 A jelen ügyben nyilvánvaló, hogy az alperes parkolási díj beszedésére irányuló hatásköre a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény szabályain alapszik. E törvény 5. cikke (1) bekezdésének 6. pontja alapján minden település és város döntést hozott a parkolási övezetekről, és közhatalmi jogosítványokat ruházott át a parkolási díj beszedésére irányuló ügyletek végzésére létrehozott önkormányzati gazdasági vállalkozásra. A parkolási övezetekre vonatkozó határozatok, amelyek a parkolási díj beszedését szabályozzák, a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény, és az önkormányzati szolgáltatások ellátásáról szóló törvényben meghatározott, az önkormányzati tevékenységek megvalósítására vonatkozó szabályok által biztosított közhatalmi jogosítványokon alapszanak.
- 12 Zára városában a parkolási díj beszedésére irányuló szervezetről és eljárásról szóló határozattal a felperes, amely Zára városa által önkormányzati tevékenységek megvalósítására létrehozott gazdasági társaság, jogosult a parkolási díj beszedésére. Az említett határozat többek között a közúton található azon közterületi parkolási övezetekben történő parkolással összefüggő díj beszedésére vonatkozó szabályokat tartalmazza, amelyek a közúti közlekedésbiztonság területén irányadó szabályozás értelmében az úttesten és a járdán vízszintes és/vagy függőleges jelzésekkel kifejezetten megjelölt parkolási övezetek, csakúgy, mint az úttesten kívüli parkolási övezetek. A fent hivatkozott határozatban (valamint az egyéb városok és települések által hozott azonos tartalmú határozatokban) meghatározzák a parkolási övezeteket, azt az időtartamot, amely után az utcán történő parkolás díját beszedik, a parkolási óradíjat az egyes övezetekben, valamint meghatározott övezetekben a parkolási idő esetleges korlátozását, és a parkolási napijegy díját, ha olyan gépjárművet találnak, amely után nem fizették meg valamely parkolóban a parkolási óradíjat, vagy ha az előre megfizetett parkolás időtartama lejárt. E tekintetben, bár a napijegyre irányadó díj létezik, egész napos parkolás előre nem fizethető meg.
- 13 Bár a jelen ügyben bizonyítást nyert, hogy a gépjármű 13 óra 2 pertől tartózkodott a parkolóban, a felperes a napijegy díjának megfizetését követeli az alperestől, mintha az egész nap ott parkolt volna. A parkolás díja imperatív szabályokon, azaz a közúti közlekedésbiztonságáról szóló törvényen alapuló hatásköröknek megfelelően kerül meghatározásra, az úthasználókkal szembeni egyoldalú intézkedésként, oly módon, hogy ha az óradíjnak megfelelő összeget előre nem fizetik meg önkéntesen, az egész napos parkolás díja kerül felszámításra, függetlenül attól, hogy a gépjármű mennyi időt tartózkodott a parkolóban. Ebből megállapítható, hogy szankcionáló szabályokról van szó, azaz, egy külön bírság megfizetésére vonatkozó szabályokról, amelyet azért kell kiegyenlíteni, mert

önkéntesen nem fizették meg előre az óradíj szerinti parkolás díját, vagy mert a kifizetett parkolási idő lejárt.

- 14 A horvát ítélkezési gyakorlatban azt a vélelmet alkalmazzák, hogy az utcai parkolás említett jogi helyzeteiben szerződés jött létre, mert úgy tekintik, hogy azok, akik használják e parkolóhelyet a közterületen, amelyen a parkolóhelyet közúti jelzéssel felrajzolták, szerződést kötnek. Az ezekben az övezetekben történő parkolással összefüggésben díjat szednek be a nap bizonyos időszakában (következésképpen nem napi 24 órában), és a parkolás díját azon övezet szerint határozzák meg, amelyben a parkolóhely található. A gépjárművet leparkoló személy köteles parkolójegyet váltani bizonyos időszakra, és ha bizonyítást nyer, hogy a gépjármű nem rendelkezik előre megváltott jeggyel, a parkolási napijegy díját szedik be.
- 15 Megállapítható, hogy az ilyen jellegű parkolás díjának beszedésére irányuló szerződés megkötésével kapcsolatban a polgári eljárás keretében ítélkező rendes bíróságok rendelkeznek hatáskörrel, de a tagállamok egy részében olyan jogsértésért való felelősségről van szó, amelynél szankciót írnak elő a parkolóhelyeket jelző közterületen történő parkolással kapcsolatos díjfizetés elmaradása esetén, és e jogsértésért való felelősség lényegében véve magasabb összegű díjfizetéssel jár, mint amelyet önkéntesen kellett volna megfizetni.
- 16 A parkolási díj beszedésének szabályait alapvetően a helyi önkormányzatok (városok) határozzák meg és alkalmazzák, ezek rendőrségi és városi rendőrtisztai hatáskörökkel vannak felruházva a kisebb súlyú közúti jogsértések miatti követelések beszedése tekintetében. Horvátországban a parkolási díjak beszedésével megbízott jogi személyek (a jelen ügyben a felperes) az utcai parkolás ellenőrzését célzó rendszeres járőrszolgálatot végző ellenőrökkel ellenőrzik, hogy a gépjárműre vásároltak-e parkolójegyet, vagy a megvásárolt parkolójegy időtartama lejárt-e, és ha az említett ellenőrök olyan gépjárművet találnak, amelyre nem vettek parkolójegyet, parkolási napijegyet állítanak ki. E természetes személyek, az ellenőrök (munkaszerződéssel vagy önálló vállalkozóként szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződéssel) szerződéses jogviszonyban állnak azokkal a jogi személyekkel, amelyeket a helyi önkormányzatok vagy autonóm szervek bízhatnak meg a parkolási díj beszedésével kapcsolatos tevékenységekkel.
- 17 A jelen ügy tárgyát tehát nem olyan kialakított parkolási területeken történő parkolás képezi, amelyekben a használók külön parkolójegyet vagy az említett parkolóba való belépés időpontját igazoló bizonylatot kapnak. Az ilyen jellegű parkolást illetően megállapítható, hogy klasszikus polgári jogi szerződést képező parkolásról van szó, amely ennél fogva a polgári jog hatálya alá tartozik.
- 18 A jelen ügy szerinti parkolás és a klasszikus polgári jogi szerződés között további egyéb különbséget jelent a parkolás időtartama és megfizetésének módja is, mivel a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény alapján szabályozott parkolás esetében a leparkolást követően azonnal meg kell venni az előzetesen

meghatározott időtartamra szóló parkolójegyet a közterületen elhelyezett parkolóautomatánál (vagy a parkolás megfizetésére irányuló SMS-t kell küldeni. Ha a megvásárolt jegyen rögzített időtartam lejár, a napijegy díját kell megfizetni (például, ha valaki 15 óra 5 perckor leparkolt és egy órára, azaz 16 óra 5 percig fizetett a parkolásért, az említett személy 16 óra 25 perckor a napi jegy teljes összegének megfelelő fizetési felszólítást kap, vagyis egy teljes napi parkolás díját kell megfizetnie, függetlenül attól, hogy adott esetben az egyórás parkolásnak megfelelő összeget korábban megfizette, és annak ellenére, hogy az említett parkolóhely után parkológij beszedése iránt, például 17 óráig nem intézkednek).

- 19 Figyelembe véve, hogy a jelen ügyben a felperes azt állítja, hogy az alperes 2012. június 30-án 13 óra 2 perckor parkolt le, és hogy a felperes szerint olyan összeget számított fel, mintha a szóban forgó gépjármű egész nap parkolt volna, az a következtetés vonható le, hogy az említett összeg szankcionáló hatással bír, a napijegy összegét követelik, annak ellenére, hogy nagy valószínűséggel a gépjármű nem parkolt egész nap, és hogy az a személy, aki ellenőrzi, hogy van-e olyan gépjármű, amely nem rendelkezik jeggyel, 13 óra 2 perc előtt nem ellenőrizte a gépjármű jelenlétét. Ellenben, a szabadon megkötött szerződés tárgyát képező parkolás díj beszedése azon időpontban kezdődik, amelyben a gépjármű behajt a parkolóba és a fizetendő összeget akkor szedik be, amikor a gépjármű kihajt a parkolóból, mivel a parkolás összege csak a parkolóba való behajtás és e parkolóból való kihajtás közötti időtartamot foglalja magában.
- 20 A Bíróság az 1976. október 14-i LTU-ítéletben (29/76, EU:C:1976:137) megállapította, hogy a polgári és kereskedelmi ügyek fogalma olyan önálló fogalom, amely a bíróság szerinti tagállam belső jogától független. Hangsúlyozta, hogy némely helyzet, amelyben valamely hatóság áll szemben egy magánszeméllyel, az egyezmény (a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény [HL 1972. L 299., 32. o.]) hatálya alá tartozhat, ez nem vonatkozik arra az esetre, amikor a hatóság közhatalmat gyakorol. Ez a helyzet áll fenn, ha a jogvita valamely közszolgáltatás igénybe vételi díjának beszedésére, azaz a létesítmények használatára vonatkozik, e használat kötelező és kizárólagos, és ha az említett szolgáltatás árát vagy az árszámítási módszert egyoldalúan határozzák meg a használók számára.
- 21 Az 1980. december 16-i Hollandia kontra Rüffer ítéletben (814/79, EU:C:1980:291) a Bíróság tovább pontosította a polgári és kereskedelmi ügyek fogalmát és kiemelte, hogy az említett ügyben olyan eljárásról van szó, amelyben valamely hatóság áll szemben egy magánszeméllyel, amely eljárás keretében a hatóság közhatalmat gyakorol, függetlenül attól, hogy csak a hajóroncs eltávolításához és a vontatáshoz kapcsolódó költségek visszatérítését követelik, és hogy ennek következtében az említett eljárás nem tekinthető úgy, hogy a „polgári és kereskedelmi ügyek” hatálya alá tartozik. Ahhoz, hogy az olyan jogvita, amelyben valamely hatóság áll szemben egy magánszeméllyel, a „polgári és kereskedelmi ügyek” hatálya alá tartozónak minősülhessen, az eljárásban lehető

legjobban biztosítani kell az említett egyezményből a tagállamokra és az érdekelt személyekre nézve eredő jogok és kötelezettségek egyenlőségét és egységességét.

- 22 A jelen ügyben nem vitatott, hogy az alperes magánjogi személy, hogy a felperes a Zára városa által az önkormányzati tevékenységek megvalósítására létrehozott jogi személy, és hogy a parkolási díj beszedésére irányuló hatáskör a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvényből, mint közjogi imperatív szabályból származik. A parkoló használatáért fizetendő összeget egyoldalúan határozzák meg és a gépjármű-tulajdonosok számára ez az egyetlen fennálló eljárás, ha az utcán kívánnak parkolni (a városokban rendkívül kevés a nem az utcán kialakított és rendelkezésre álló parkolóhely száma). Figyelembe véve, hogy a jelen jogvita tárgyát a napijegy beszedése képezi, amely szankcionáló elemet tartalmaz, mivel annak összegét nem a parkolás időtartama alapján határozzák meg, hanem mintha a gépjármű egész nap parkolt volna, annak ellenére, hogy csak 13 óra 2 perckor állapították meg az említett gépjárműnek a parkolóhelyen való jelenlétét, felmerül a kérdés, hogy a horvát bíróságok rendelkeznek-e joghatósággal a határozat meghozatalára, azaz a horvát bíróságok által hozandó határozatok végrehajthatók-e a többi tagállamban, vagy a felperesnek bírósági eljárást kellene-e indítania az alperes székhelye szerinti bíróságnál.
- 23 A fent kifejtettekre és a C-29/76 és C-814/79 ügyekben hozott ítéletekben előadott jogi megfontolásokra tekintettel felmerül a kérdés, hogy ha a díjbeszedési jogot a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény és az önkormányzati tevékenységek, mint a közhatalmi szervek saját tevékenységeinek végrehajtására vonatkozó szabályok határozzák meg, az utcán vagy a közúton történő parkolás az 1215/2012 rendelet értelmében vett polgári ügyek körébe tartozónak tekinthető-e, mivel, ha bizonyítást nyer, hogy a gépjármű parkolójegy nélkül vagy érvénytelen parkolójeggyel tartózkodott a parkolóban, e gépjármű vonatkozásában azonnal napijegyet kell fizetni, mintha egész nap ott parkolt volna, a parkolóhely igénybe vételének pontos időtartamától függetlenül.
- 24 Az a kérdés is felmerül, hogy az utcán vagy a közúton történő parkolásra vonatkozó, korábban hivatkozott bírósági jogviták esetén, ha a díjbeszedési jogot a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény és az önkormányzati tevékenységeknek, mint a közhatalmi szervek saját tevékenységeinek végrehajtására vonatkozó szabályok írják elő, a bíróságok valamely irat más tagállambeli alperes részére történő kézbesítését vagy közlését elvégezhetik-e az 1393/2007/EK rendelet alapján.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdés

- 25 Abban az esetben, ha a fent említett kérdések alapján megállapítják, hogy az ilyen jellegű parkolás a polgári ügyek körébe tartozik, a következő további kérdés merül fel: a horvát bíróságok rendelkeznek-e jogtósággal arra, hogy az 1215/2012 rendelet alapján bírálják el a keresetet és hozzanak határozatot? A szóban forgó rendelet 4. cikke megállapítja, hogy a valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam

bíróságai előtt perelhető. A jelen ügyben azonban az alperes másik tagállamban, Szlovéniában rendelkezik lakóhellyel, és ezért az említett rendelet 7. cikke, vagy esetlegesen a 24. cikke 1. pontjának első albekezdése alapján határozható meg a hatáskör. Továbbá, a hivatkozott rendelet 7. cikke szerinti különös joghatóság rendelkezéseinek fényében felvetődik a kérdés, hogy szerződéses vagy szerződésen kívüli felelősségről van-e szó.

- 26 Mivel a horvát ítélkezési gyakorlat a vízszintes és/vagy függőleges jelzésekkel megjelölt utcai parkolóhelyen történő említett parkolás esetén a szerződéskötés vélelmét alkalmazza, azaz úgy tekinti, hogy az említett parkolással szerződés jött létre, és a parkolási óradíj szerinti díj megfizetésének hiányában a napijegy díját kell megfizetni, a jelen jogvitában felmerül a kérdés, hogy a parkolással megvalósuló szerződéskötés és – az óradíjon alapuló elszámolást biztosító parkolójegy megvásárlásának elmaradása, illetve a megvásárolt jegy időtartamának lejártja esetén – a napijegy díjának megfizetésébe való beleegyezés vélelme ellentétes-e az EUMSZ 56. cikkben a szolgáltatásnyújtás területén megállapított alapvető rendelkezésekkel és az uniós vívmányok rendelkezéseivel, függetlenül attól, hogy a gépjármű tulajdonosa természetes vagy jogi személy-e.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik és a hatodik kérdés

- 27 A parkolással megvalósuló szerződéskötés esetén az a kérdés is felmerül, hogy milyen szerződést kötnek, azaz, olyan szerződésről van-e szó, amely alapján a horvát bíróságok joghatósággal rendelkezhetnek az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 1. pontja vagy 24. cikke szerint. E kérdés az említett rendelet (15) preambulumbekkezdésére tekintettel merül fel.
- 28 Ennélfogva, mivel a jelen ügyben vélelmezett, hogy az utcai parkolás szerződéskötéssel jár, felmerül a kérdés, hogy szolgáltatási szerződésről vagy ingatlanbérbeadási szerződésről van-e szó, amelyek rendelkezéseiből a horvát bíróságok különös joghatósága következik, vagy olyan szerződésről van szó, amely tekintetében az alperes székhelye szerinti bíróságon kívül más tagállam bíróságai nem rendelkeznek különös joghatósággal.
- 29 A jelen ügyben a felperes a parkolási díj jogosultjaként kizárólag az utcai parkolóhelynek a jelzésekkel való ellátását és a parkolási díj beszedését végezte. Következésképpen felmerül a kérdés, hogy szolgáltatásról vagy ingatlan bérbeadásáról van-e szó. E kérdés a Bíróság ítélkezési gyakorlata kapcsán felmerült kétségek okán vetődik fel. Különösen a 2009. április 23-i Falco Privatstiftung i Rabitsch ítéletben (C-533/07, EU:C:2009:257, 29. pont) a Bíróság többek között megállapítja, hogy a szolgáltatások fogalma magában foglalja azt, hogy a szolgáltatásnyújtó fél meghatározott tevékenységet végez, és konkrétan azt, hogy e tevékenységet díjazás ellenében végzi, amely alapján kérdéses, hogy pusztán azon tény, hogy a parkolóhelyet jelzéssel látja el, a parkolási díjat parkolóórák útján beszedi, és a jegyvásárlást ellenőrzi, elegendő tevékenységet jelent-e ahhoz, hogy a szóban forgó szerződés szolgáltatási szerződésnek minősülhessen.

- 30 Továbbá, a 2013. november 14-i Krejci Lager & Umschlagbetriebs végzésben (C-469/12, EU:C:2013:788) a Bíróság megállapította, hogy a raktározási szerződés olyan meghatározott tevékenységet foglal magában, amely az áru átvételére, annak meghatározott helyen történő tárolására és a másik félnek történő átadására terjed ki, és hogy az említett szerződés szolgáltatás nyújtására irányuló szerződésnek minősül, de helyiségbérleti szerződés megkötése esetén annak a helynek a bírósági rendelkeznek kizárólagos joghatósággal, ahol az ingatlan található.
- 31 A jelen ügyben a parkolásra Zára városában (Horvátország) került sor, ezért az említett szerződés és a horvát bíróságok (az elsőfokú bíróság a Trgovački sud u Zadru [zárai kereskedelmi bíróság], másodfokon pedig a Visoki trgovački sud Republike Hrvatske [a Horvát Köztársaság kereskedelmi fellebbviteli bírósága] jár el) között kapcsolat áll fenn, de ez a parkolás vajon a 2015/2012 rendelet 7. cikke 1. pontjának értelmében vett „szolgáltatásnak” minősül-e? Konkrétan a szolgáltatás fogalma magában foglalja azt, hogy a szolgáltatásnyújtó fél meghatározott tevékenységet végez, vagyis azt, hogy e tevékenységet díjazás ellenében végzi, következésképpen felmerül a kérdés, hogy felperes tevékenysége elegendő-e ahhoz, hogy az szolgáltatásnak minősüljön. Ha a horvát bíróságok nem rendelkeznek különös joghatósággal az említett rendelet 7. cikke 1. pontjának értelmében, az alperes lakóhelye szerinti bíróság rendelkezik hatáskörrel az eljárás elbírálására.
- 32 Továbbá, mivel az ilyen jellegű parkolás az ingatlan meghatározott területét foglalja el, vannak olyan álláspontok, hogy bérleti szerződésről van szó, amelyre az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 1. pontja hivatkozik. A jelen ügyben, amennyiben a parkolás nem biztosítja a szóban forgó parkolóhely tekintetében a jövedelemszerzés lehetőségét, hanem kizárólag annak használatát, csak jövedelem szerzésére nem jogosító bérleti szerződés köthető, a kötelemről szóló törvény által előírt általános szabályok alapján.
- 33 A kötelemről szóló törvény hivatkozott rendelkezéseire tekintettel azonban levonható az a következtetés, hogy az ilyen jellegű utcai parkolás nem minősülhet ingatlanbérleti szerződésnek, mert nem írásban megkötött szerződésről van szó. Továbbá, a bérlet határozatlan időtartamú, és a díjbeszedés a nap folyamán meghatározott időszakra van előírva (a díjbeszedést a nap folyamán csak meghatározott időszakra, de nem napi 24 órára írják elő), és az említett ingatlanon parkoló gépjárművek tekintetében nem áll fenn semmilyen, a törvény által biztosított jog. Mivel azonban az ingatlan meghatározott területe foglalt, bizonyos mértékű hasonlóság áll fenn a bérleti szerződéssel, ezáltal esetlegesen megállapítható, hogy ennek ellenére létrejött a bérleti szerződés, és ennél fogva az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 1. pontjában meghatározott, a joghatóságra vonatkozó rendelkezések alkalmazhatók.
- 34 Következésképpen felmerül a kérdés, hogy ha a díjbeszedési jogot a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvény és az önkormányzati tevékenységeknek, mint a közhatalmi szervek tevékenységeinek a megvalósítására vonatkozó

szabályok írják elő, és a díjbeszedést kizárólag az adott nap meghatározott időszakában végzik, az utcán vagy a közterületen történő parkolás ingatlanbérleti szerződésnek tekinthető-e az 1215/2012 rendelet 24. cikkének 1. pontja alapján.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett hetedik kérdés

- 35 Ha a jelen ügyben nem alkalmazható a fent említett azon vélelem, amely szerint e parkolás valamely szerződés megkötését eredményezi, felmerül a kérdés, hogy az ilyen jellegű parkolás – amely tekintetében a parkolási díj beszedésére vonatkozó hatáskör a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvényből származik, és amelynek vonatkozásában elő van írva a napijegy díjának a megfizetése, ha a parkolóhely használati ideje szerint nem fizetik meg előre az óradíj alapján számított parkolási díjat, vagy a megvásárolt jegy időtartama lejárt – jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügynek minősülhet-e az 1215/2012/EU rendelet 7. cikkének 2. pontja értelmében, ami alapján a horvát bíróságok rendelkeznek joghatósággal a különös joghatóságra vonatkozó szabályok értelmében? Ugyanis amennyiben megállapítható lenne, hogy különös joghatóságról van szó, a horvát bíróságok nem rendelkeznének joghatósággal az eljárás elbírálására, ha ez a parkolási díj beszedésére irányul a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvényből származó hatáskörök alapján, hanem kizárólag az alperes székhelye szerinti bíróságok rendelkeznének joghatósággal a beszedés végrehajtására.
- 36 Az 1215/2012 rendelet semmilyen részletes rendelkezést nem tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy a jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyet hogyan kell érteni, de a 864/2007 rendeletnek a „Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok” címet viselő 2. cikke megállapítja, hogy a kár magában foglalja a jogellenes károkozásból, a jogalap nélküli gazdagodásból, a megbízás nélküli ügyvitelből vagy a *culpa in contrahendó*ból származó valamennyi következményt. A jelen ügyben tárgyalthoz hasonló parkolás meghatározott feltételek mellett jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménynek, azaz jogalap nélküli gazdagodásnak vagy *culpa in contrahendónak* minősülhet, tekintettel arra, hogy a gépjármű tulajdonosa nem egyezett bele a szerződés megkötésébe és nem vásárolt parkolójegyet a közúton található parkolóóránál.
- 37 Ha a jelen ügyben nem lehet alkalmazni a fent hivatkozott azon vélelmet, amely szerint az említett parkolás szerződéskötést is magában foglal (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdés), felmerül a kérdés, hogy az ilyen jellegű parkolás – amely tekintetében a parkolási díj beszedésére vonatkozó hatáskör a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvényből származik, és amelynek vonatkozásában elő van írva a napijegy díjának a megfizetése, ha a parkolóhely használati ideje szerint nem fizetik meg előre az óradíj alapján számított parkolási díjat, vagy a megvásárolt jegy időtartama lejárt – a jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy

ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügynek minősülhet-e az 1215/2012 rendelet 7. cikkének 2. pontja értelmében?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett nyolcadik és kilencedik kérdés

- 38 A fent ismertetett, azzal kapcsolatos dilemmát követően, hogy szerződéses vagy szerződésen kívüli kötelmi viszonyról van-e szó, amelytől a bíróság joghatósága függ, ugyanez a probléma merül fel az alkalmazandó törvény kérdésével kapcsolatban.
- 39 A jelen ügyben a parkolásra 2012. június 30-án került sor, azaz Horvátországnak az Unióhoz való, 2013. július 1-jei csatlakozása előtt, ezért először az a kérdés merül fel, hogy időbeli hatályukra figyelemmel alkalmazandók-e a jelen jogvitára az alkalmazandó törvényre vonatkozó rendeletek, nevezetesen az 593/2008 rendelet vagy a 864/2007 rendelet.
- 40 A fent leírt dilemma újraéledt a 2014. november 5-i VG Vodoopskrba végzéssel (C-254/14, ECLI:EU:C:2014:2354), amelyben a Bíróság megállapította hatáskörének hiányát az előterjesztett kérdésre adandó válasszal kapcsolatban, mert az alapjogvita tényállása Horvátország uniós csatlakozása előtt valósult meg. Ezzel szemben a 2019. február 14-i Milivojević ítéletben (C-630/17, ECLI:EU:C:2019:123), amelyben a felek szintén Horvátország uniós csatlakozása előtt kötöttek szerződést, a Bíróság válaszolt az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre, mert megállapította, hogy e szerződés és az ezen alapuló aktusok által keltett joghatások továbbra is fennállnak.
- 41 Az említett jogi dilemmára tekintettel és figyelembe véve, hogy a jelen ügyben Horvátországnak az Unióhoz való csatlakozása előtt, konkrétan 2012. június 30-án 13 óra 2 perckor történt a parkolás, felmerül a kérdés, hogy időbeli hatályukra figyelemmel alkalmazhatóak-e a jelen ügyre az alkalmazandó törvényre irányadó rendelkezések, azaz az 593/2008 rendelet vagy a 864/2007 rendelet.
- 42 Amennyiben az időbeli hatályra vonatkozó kérdésre igenlő válasz adandó, azaz a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az anyagi jog alkalmazása kapcsán választ adjon, felmerül a kérdés, hogy az anyagi jog meghatározását illetően a 893/2008 rendelet vagy a 864/2007 rendelet rendelkezései alkalmazhatók-e, a jelen ügyben ugyanis olyan dilemma adódik, hogy szerződéses vagy a szerződésen kívüli kötelmi viszonyról van-e szó, tekintettel arra, hogy a horvát ítélkezési gyakorlatban vélelmezik, hogy szerződés jött létre a vízszintes és/vagy függőleges jelzésekkel megjelölt helyen történő említett utcai parkolással, azaz úgy tekintik, hogy az említett parkolással szerződés jött létre, és ha a parkolási óradíj szerinti díjat nem egyenlítik ki, a napijegy díját kell megfizetni.
- 43 Amennyiben e vélelem nem ellentétes az EUMSZ 56. cikkben a szolgáltatásnyújtás területén megállapított alapvető rendelkezésekkel és az uniós vívmányok rendelkezéseivel, függetlenül attól, hogy a gépjármű tulajdonosa

természetes vagy jogi személy-e (az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdés), felmerül a kérdés, hogy az anyagi jog meghatározásával kapcsolatban az 593/2008 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja alkalmazandó-e a jelen jogvitára (különösen, mivel az iratokban nem szerepel semmilyen bizonyíték, amely igazolná, hogy a felek megállapodtak volna az alkalmazandó törvényről).

- 44 Egyfelől, annak megállapítása esetén, hogy tényleg létrejött a szerződés, felmerül a kérdés, hogy a jelen ügyben szolgáltatási szerződésről van-e szó, azaz az említett parkolási szerződés szolgáltatásnak minősíthető-e az 593/2008 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében, amely megállapítja, hogy a szolgáltatási szerződésre azon ország joga irányadó, ahol a szolgáltatást nyújtó fél szokásos tartózkodási helye található. Annak feltételezése esetén, hogy nem szolgáltatási szerződésről van szó, felmerül a kérdés, hogy bérleti szerződésről van-e szó, és így a hivatkozott rendelet 4. cikke (1) bekezdésének c) pontjában foglalt rendelkezések alkalmazandók, amelyek szerint az ingatlannal kapcsolatos dologi jogra vagy ingatlannal kapcsolatos bérleti jogra vonatkozó szerződés esetén az ingatlan fekvése szerinti ország joga irányadó. Annak feltételezése esetén, hogy a jelen ügyben szolgáltatási és bérleti szerződésről sincs szó, e szerződés a hivatkozott rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezések hatálya alá tartozhatna. Felmerül azonban a kérdés, hogy mi a jellegzetes szolgáltatás, mert a felperes lényegében véve kizárólag jelzéssel látja el a parkolási útfelületet és a parkolási díj beszedését végzi el, míg az alperes parkol és fizeti a parkolást. Annak feltételezése esetén ugyanis, hogy a jellegzetes szolgáltatás a felperes által nyújtott szolgáltatás, a horvát jogot kellene alkalmazni, ha viszont az alperes szolgáltatása lenne a jellegzetes, a szlovén jogot kellene alkalmazni. Mivel azonban a parkolási díj beszedéséhez való jogot a jelen ügyben a horvát jog szabályozza, amellyel ennél fogva a szerződéssel szorosabb kapcsolatban áll, felmerül a kérdés, hogy a jelen ügyben kiegészítésként alkalmazhatók-e mégis a fent hivatkozott rendelet 4. cikkének [(3)] bekezdésében foglalt rendelkezések.
- 45 Másfelől, ha nem állapítható meg, hogy a szóban forgó parkolással létrejött valamilyen szerződés, felmerül a kérdés, hogy az ilyen jellegű parkolás, amely tekintetében a parkolási díj beszedésével kapcsolatos joghatóság a közúti közlekedésbiztonságról szóló törvényből ered, szerződésen kívüli kötelmi viszonyoknak tekinthető-e a 864/2007 rendelet értelmében, amely szerint a szerződésen kívüli kötelmi viszonyok magukban foglalják a jogellenes károkozásból, a jogalap nélküli gazdagodásból, a megbízás nélküli ügyvitelből vagy a *culpa in contrahendóból* származó károkat. Ha az említett parkolást károkozásnak kell tekinteni, az említett rendelet 4. cikke (1) bekezdésének értelmében alkalmazandó jog a kár bekövetkezésének helye szerinti ország joga. Ha azonban az említett parkolás jogalap nélküli gazdagodásnak minősül, a hivatkozott rendelet 10. cikkének (1) bekezdése alapján a horvát jogot kell alkalmazni, mert a kötelezettség az alperes által elkövetett károkozásból ered, ha ellenben az említett parkolás megbízás nélküli ügyvitelnek minősül, a hivatkozott rendelet 11. cikkének (1) bekezdése alapján a horvát jogot kell alkalmazni, mert a kötelezettség az alperes által elkövetett károkozásból ered. Végül, ha a szóban

forgó parkolás az alperes *culpa in contrahendójának* tekinthető, az említett rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján a horvát jogot kell alkalmazni, mert ez lett volna az alkalmazandó jog, ha a szerződés létrejött volna.

MUNKADOKUMENTUM